

Popularna glasba 2010

Nemirno, ustvarjalno leto

Slovenska popularna glasba je preživela burno leto, ki se je na zelo neroden način, a nujno in potrebno utelesilo v obliki protesta glasbenikov na t. i. kongresu, ki pa je vendarle tudi zaradi zunanjih, vzporednih pobud dobil krila in sprožil niz iniciativ; upajmo, da tudi konstruktivnih polemik, ki bodo spremenile za mnoge že kar kritično stanje v glasbi pri nas.

Takoj, ko se s tega velikega plana preselimo v mali plan manj kriče, a zelo produktivne sfere glasbenega ustvarjanja, ki pri nas redko zaide v center sredinskega okusa in medijske srenje, pa lahko ugotovimo, da je glasbena srenja pri nas zdrava, produktivna, kreativna in nenačadnje iznajdljiva pri iskanju sredstev za (samo)promocijo. Če pa se s tega malega plana premaknemo na njegovo obrobje, v polje križišč sodobnega jazz, elektroakustične glasbe, zvočne umetnosti, sodobne klasične glasbe, svobodno improvizirane glasbe in bolj eksperimentalno usmerjenih elektronskih godb, lahko zadnje leto vidimo kot prelomno, polno novih iniciativ, pobud, mreženj in vznikov novih prostorov ter postopno uveljavitev mlajše generacije ustvarjalcev, ki pa tkejo vezi s starejšimi prek skupinskih predstavitev, sodelovanja in muziciranja.

Raziskava, refleksija

V osrčju tega nedvomno leži iniciativa improvizatorskih delavnic Raziskava, refleksija, ki pod vodstvom basista Tomaža Groma tedensko potekajo v **Španskih boricih**. Skozi prakso svobodnega improviziranja tam prihaja do stičišč glasbenikov raznolikih glasbenih praks, izven delavnice pa se je tako že formiralo nekaj stalnih zasedb ter ad hoc zasedb manjšega formata, ki redno muzicirajo (denimo Vid in Jošt Drašler, Andrej Fon, Neža Naglič, Peter Šuklar, Marko Karlovčec, Irena Tomažin, Cene Resnik, Matej Očepek, Samo Kutin in drugi).

Te iniciative so se že razširile v Novo mesto (Sokolski dom), v Maribor (festival Mariboring v Pekarni) in v Idrijo (festival Šina). V ozadju tega dogajanja je vredno omeniti odmev vsaj več kot desetletnega programa serije Defonija pod vodstvom Mihe Zadnikarja, torkove koncerte v Klubu Cankarjevega doma in pedagoško delo našega neumornega tolkalca Zlatka Kaučiča z mladimi glasbeniki.

Mladi slovenski improvizatorji

V zvezi s tem velja omeniti tudi prelomni dvodnevni dogodek v Menzi pri koritu meseca junija, ko se je pod vodstvom japonskega tolkalca Seijira Murayame zgodilo dvodnevno sodelovanje Osebnost – kolektivno mladih slovenskih improvizatorjev v mednarodnem krogu s priznanimi glasbeniki iz Francije, Avstrije, Italije in drugod. Ravno ta dogodek že v svojem nazivu izpoveduje bistvo te srenje, ki osebno sodeluje z glasbeniki na domači in na mednarodni ravni (gostovanja v tujini, nagrade, mednarodni festivali, ...). Ena od osrednjih priložnosti za tovrstne muzike ostaja serija Confine aperto, ki v zadnjih edicijah povezuje raznovrstno glasbo in daje vedno več prostora tudi sodobni klasični glasbi in mlajšim izvajalcem ter skladateljem (Bojana Šaljič Podešva, celo Uroš Rojko, med izvajalci denimo Luka Juhart). Podaljšek tega pa lahko vidimo tudi v dogodku Pozabljeno, prezrto v Stari Elektrarni, kjer je med drugim svojo skladbo v izvedbi Juharta doživel tudi mladi skladatelj Matej Bonin). Pričujoča serija je tovrstne godbe vpela tudi v osrednji slovenski medij, na Radio Ars s koncerti v Studiu 14.

V polju sodobne klasične glasbe lahko poleg Juharta izpostavimo delo še enega harmonikarja – Marka Hatlaka, pa pianistko Nino Prešiček, denimo dogodek Ondine v Kinu Šiška (tam je svoje delo Kralj David, citre in meč uprizoril tudi Uroš Rojko. Kino Šiška pa je z umeštvitvijo tovrstnih vsebin postalo še eno pomembno prizorišče, ki prebija ustaljene prakse in prostore za prezentacijo sodobne klasične glasbe.

Že uveljavljeno – Bitshift, Sound Explicit ...

V polju zvočne umetnosti, tega razpršenega platoja različnih izrazov, hrbtenico še vedno držijo že uveljavljene serije, denimo serija zvočnih dogodkov, predavanj, de-

lavnic in instalacij Bitshift v Galeriji Kapelica, galerija P 74 s serijo Sound Explicit, neumorno delovanje Cirkulacije v Tovarni Rog in širše (ter sorodne Trivia Records pod vodstvom Boruta Savskega), pa festival tranzitornih umetnosti Sonica in platforma interaktivnih umetnosti Taktike in praksa Zavoda Aksiome, delo založbe RX:TX ter Zavoda Atol in delo son:Da ter ekipe v mariborski Kibli. Poleg že uveljavljenih in redno ustvarjajočih avtorjev, ki žanjejo priznanja za svoje delo v tujini (Tao G. Vrhovc Sambolec, Marko Košnik, Borut Savski, Miha Ciglar, ...), se v to raznorodno polje vedno izraziteje vpenjajo tudi mlajši avtorji (Marko Batista in drugi). Zgoščena in intenzivna iniciativa prihaja tudi iz (IRZU), ki je pod vodstvom Mihe Ciglarja in v sodelovanju številnih drugih producentov sorodnih vsebin že drugič pripravila festival Earzoom, ki na svojstven način poskuša osredinjati omenjena prizadevanja in jim predvsem dodeliti večjo težo v dialogu z institucionalno sfero, v katero se skuša vtreti.

Ta dialog sicer že več let poteka po različnih poteh, a žal še ne dosega zadovoljive intenzivnosti, ki pa je za razvoj mlade ustvarjalnosti pri nas in širše nujno potrebna. Čeprav gre za vsebinsko morda razpršene subjekte in vsebine, pa je vsem skupno preizpraševanje ustaljenih modelov v glasbi in zvočni umetnosti (tudi samega procesa, odnosa do tehnologije, večmedijskost sodobne umetniške produkcije), iskanje novih ustvarjalnih principov in strategij, vzpostavljanje novih diskurzov in refleksijo porajajočih se estetik in kritike in to na visoki ustvarjalni ravni, v sozvočju z ustvarjalnostjo in sodobnimi tokovi v tujini. Z njimi naša srenja ustvarjalcev in producentov ne le sodeluje in se plemeniti, temveč v marsičem soustvarja sodobne tokove. In to je tisto, kar v sferi popularnih godb pri nas žal v večji meri pogrešamo. To je moment, ki ga v Sloveniji še nismo imeli.

LUKA ZAGORIČNIK